

KOMMUNEPLAN FOR VOSS HERAD

2020-2031 – Planprogrammet

NYE VOSS 2020

Innhald:

1.0 Nye Voss	3
2.0 Planstrategi.....	3
3.0 Kommuneplanen	3
4.0 Planprogrammet	4
5.0 Gjeldande kommuneplanar for Voss og Granvin	4
6.0 Ny kommuneplan 2020-2031	4
6.1 Nasjonal politikk (dokument):	5
6.2 Regionale planar	5
7.0 Utfordringar for den nye kommunen.....	6
7.1 Granvin som lokalsamfunn	7
7.2 Voss som regionsenter	7
8.0 Folketalsutvikling og demografi	8
9.0 Særskilde tema som bør ha fokus ved denne kommuneplanen	10
9.1 Samfunnsdelen.....	10
9.2 Handlingsprogrammet.....	10
9.3 Arealdelen	11
9.4 Tenesteproduksjonen.....	11
9.4.1 Helse- og omsorg.....	11
9.4.2 Oppvekst.....	13
9.4.3 Kultur- og fritid	14
9.4.4 Teknisk tenester	16
10. Organisering og prosess	17
10.1 Fellesnemnda	17
10.2 Heradsstyra i dei to kommunane	18
10.3 Arbeidsgrupper for arbeidet med kommuneplanen 2020-2031.....	18
11. Framdriftsplan	21
12. Informasjon og medverknad	22
13. Vedlegg	23
13.1 Verdivurdering og konsekvensvurdering av nye tiltak i kommuneplanen 2020-2031.	23
13.2 Sjekkliste for nye tiltak i kommuneplanen 2020-2031.....	24
13.3 Opplegg for ROS- analyse	30
13.4 Planoversikt over gjeldande planar for Voss kommune	34
13.5 Planoversikt over gjeldande planar Granvin herad	35

1.0 Nye Voss

Nabokommunane Voss og Granvin er ein felles bu- og arbeidsregion, og har hatt samarbeid på fleire område over mange år. Voss kommune og Granvin herad vedtok å slå seg saman frå 1.1.2020, som del av den nasjonale kommunereforma. Den nye kommunen skal heita Voss herad. Kommunen vil ha eit folketal på ca. 15 700 innbyggjarar (SSB, 3.kvartal 2017).

Kommunen sitt samla areal vil bli på 2017,3 km². Vidare har fylkesmannen til handsaming ei sak om grensejustering for Oksenhalvøya. Det kan føra til at heile Oksenhalvøya vert ein del av Voss herad.

2.0 Planstrategi

I plan- og bygningslova § 10-1 er kommunal planstrategi omtalt. «Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.»

Den nye kommunen må innan eit år etter konstitueringa av det nye heradsstyret utarbeida og vedta ein kommunal planstrategi. I styringsdokumentet og prosjektp planen for etableringa av «Nye Voss 2020», er det sagt at ein skal førebu ny planstrategi i prosjektperioden.

3.0 Kommuneplanen

Kommuneplanen er den overordna planen i kommunen og skal vera styrande for all anna planlegging. Planen skal ha ein langsiktig visjon og skal trekkja opp hovudlinene for den vidare utviklinga i kommunen. Den skal gje mål og strategiar for å nå visjon og overordna målsetning.

Arealdelen (plankartet) skal avklara arealbruken i kommunen i planperioden. I tillegg kan det utarbeidast temakart etter behov. I arbeidet med å rullere planen er det eit mål å få til ein betre samanheng mellom arealdelen og samfunnsdelen. Tilsvarande er det viktig å få ei god kopling mellom handlingsprogrammet og økonomiplanen.

I plan- og bygningslova (PBL) § 11-1 heiter det m.a. ;

«Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.»

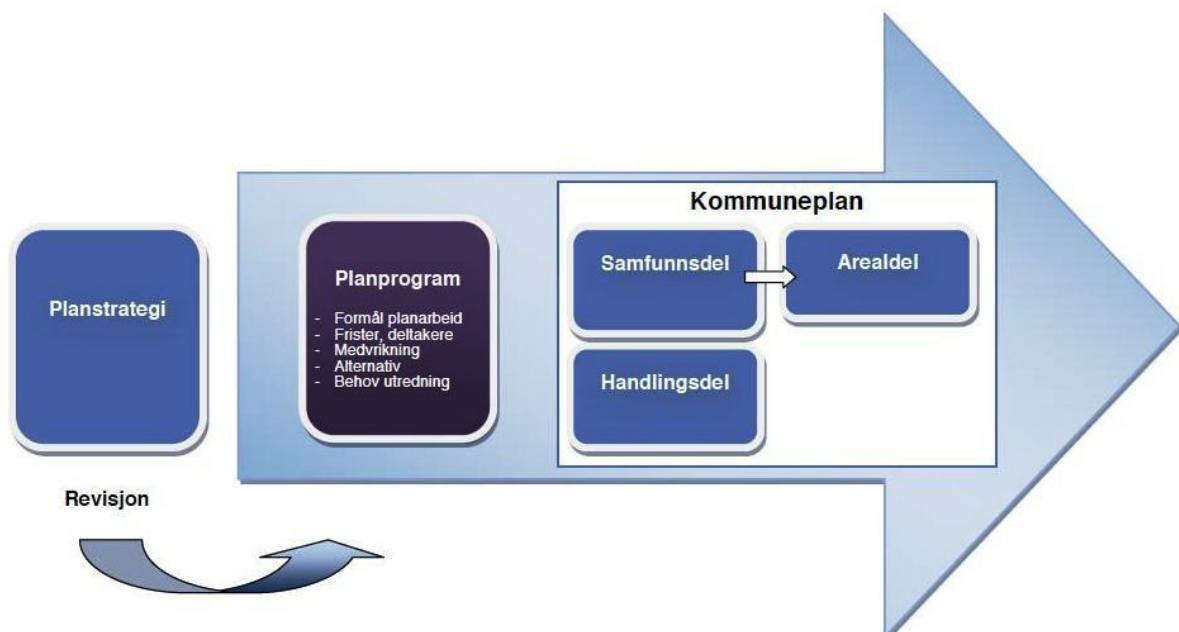
4.0 Planprogrammet

I plan- og bygningslova (PBL) § 11-13 heiter det m.a. ;

For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart.

Planprogrammet skal gjera greie for;

- føremålet med planarbeidet
- planprosessen med fristar, deltakarar og medverknad
- sentrale tema som planen vil ta opp
- trong for utgreiing og ev. konsekvensutgreiingar

5.0 Gjeldande kommuneplanar for Voss og Granvin

Voss kommunestyre vedtok gjeldande kommuneplan 2015-2027 i 2015. Granvin herad sin samfunnsdel av kommuneplanen vart vedteken i 2005, for perioden 2005-2017. Arealdelen til kommuneplanen i Granvin herad vart vedteken i 2015. Voss sin kommuneplan ligg på www.voss.kommune.no/planar/kommuneplan. Granvin herad sin kommuneplan ligg på www.granvin.kommune.no/planar.

6.0 Ny kommuneplan 2020-2031

Voss herad skal utarbeide samfunnsdel med handlingsprogram og arealdel til kommuneplanen. Nasjonale og regionale planar/ politikkdokument skal leggjast til grunn i planarbeidet:

6.1 Nasjonal politikk (dokument):

Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging

(Vedteke ved kongelig resolusjon 12.juni 2015)

Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal- og transportplanlegging

(Vedteke ved kongeleg resolusjon.26.9.2014)

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegginga (T- 1/95)

Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag

(Vedteke ved kongeleg resolusjon 10.11.1994)

Meld st.18 (2015-2016): Friluftsliv – natur som kjelde til helse- og livskvalitet.

6.2 Regionale planar

- Fylkesplan for Hordaland (2005-2008)
- Premiss: Kultur. Regional kulturplan for Hordaland (2015-2025)
- Regional plan for folkehelse – fleire gode leveår for alle (2014-2025)
- Fylkesdelplan for kulturminne (1999-2010)
- Regional næringsplan (2013-2017)
- Regional plan for attraktive senter i Hordaland – senterstruktur, tenester og handel (2014)
- Fylkesprognose Hordaland 2016-2040: Bustadbehov.
- Regional plan for utdanning og arbeidskraft (2017)
- Regional transportplan Hordaland (2013-2024)
- Klimaplan for Hordaland (2014-2030)
- Fylkesdelplan for småkraftverk (2009/2013)
- Regionalt utviklingsprogram for Hordaland 2009
- Arealstrategi (fylkeslandbruksstyret)
- Regionale friluftsområde i Hordaland
- Fylkes-ros Hordaland 2009

Liste etter kva planar som er relevante for Nye Voss.

7.0 Utfordringar for den nye kommunen

Granvin herad

Granvin herad er ein liten kommune med 930 innbyggjarar. Heradet har om lag 130 tilsette. Granvin har halde på busetnaden i grendene, og det er fleire unge som etablerer seg i landbruket. Endringa i samferdselsstrukturen har vore til Granvin sin fordel. Hardangerbrua og vegutbetring gjennom tunellar til Voss talar for seg. Granvin er ein pendlarkommune, og vegutbetringane opnar for tilflytting og folketilvekst. Kommunen har tru på vekst, og det er viktig å oppretthalda eit fungerande næringsliv, samstundes som det er viktig å leggja til rette for trivselsfaktorar innanfor ungdomsarbeid og kultur.

Granvin vil ikkje lenger vera eige kommunesenter, og ein del arbeidsplassar vert flytta til Nye Voss. Folketalet ser likevel ut til å halde seg stabilt. Det er viktig å styrke Granvin som lokalsamfunn, og sikra vekst i folketalet framover.

Voss kommune

Voss er ein stor kommune med 14 500 innbyggjarar, og ca. 1200 tilsette. Voss er regionsenter for omliggande kommunar. Det er viktig å styrkja Voss om regionsenter. Voss har stort potensiale for vekst, og det er rom for langt fleire innbyggjarar i sentrum. Voss er eit viktig trafikalt knutepunkt, og den korte reiseavstanden til Bergen opnar opp for at arbeidsmarknaden i Bergen vert endå meir tilgjengeleg. Voss er elles ein kjend turistdestinasjon, og det skjer ei positiv utvikling innfor turisme og reiseliv.

Oksenhalvøya

Innbyggjarane på Oksenhalvøya som i dag er ein del av Ullensvang herad ynskjer å bli ein del av Nye Voss (Voss herad). Saka om grensejustering ligg hjå fylkesmannen. Med dette som utgangspunkt vil kommuneplanarbeidet ta høgde for at denne delen av Oksenhalvøya vert ein del av Nye Voss (Voss herad). Dette vil gjelda om lag 70 innbyggjarar.

Folketalsutvikling på landsbasis

Folketalet i Norge er forventa å auka sterkt dei neste åra ut frå SSB sitt hovudalternativ for framskriving av folketalet. Allereie i 2030 kan me passera 6 millionar innbyggjarar og 7 millionar innbyggjarar i 2060. Stadig større del av innbyggjarane er eldre. Men tala er usikre og det er teikn i tida på at innvandringa og fødselsraten går ned. Dette tek ikkje SSB høgde for i si framskriving gjennom hovudalternativet. Men levealdren vil auka. Andelen eldre over 80 år kan auka frå 4% i dag til 10% i 2060.

Folketalsvekst i Bergen

Folketalet i Bergen er forventa å auka monaleg fram mot 2040 jf oppdatert prognose. Bergen passerte i 2014 275 000 innbyggjarar, og dette talet er forventa å auka til 325 000 i 2030 og til 355 000 i 2040. Nye Voss vil med god tilrettelegging kunna ta del i denne veksten. Ny bane/veg Arna-Voss, og god tilgang på sentrumsnære tomter, vil leggja eit grunnlag for å ta

del i folkeveksten i Bergensområdet. Voss har eit godt omdøme som reisemål og turistdestinasjon, og dette grunnlaget må utnyttast i marknadsføringa av Voss som attraktiv kommune. Massane frå arbeidet med ny bane/veg Arna-Voss kan nyttast til tilrettelegging for bustadvekst i kommunesenteret Voss, og stasjonsbyane Bolstad og Evanger.

Nytt kommunesenter og gjennomgang av senterstrukturen

Det må leggjast til rette for at kommunesenteret Voss vert eit attraktivt område for bustader. Dersom veksten i bustader kjem i sentrum vil ein styrka kommunesenteret som eit urbant område. Ferdigstilling av Voss stasjon som knutepunkt vil også leggja grunnlaget for ei slik utvikling. Trafikkbelastninga vil bli redusert monaleg. Utfordringane med klimaendringane (både globalt og lokalt) gjer at ein må tenkja nytt, og eit av fokusområda i kommuneplanen er det grønne skiftet. Sentrum må stå fram som moderne og tidsretta, der miljøet er i fokus. Det må føra til ei kommunal planlegging som er heilskapleg, og som legg til rette for dei fleste funksjonane innafor ein avstand for gåande på 5-15 minuttar.

Senterstruktur er også tema i kommuneplanarbeidet. Ein tek sikte på å få gjennomført ein overordna analyse for sentra i den nye kommunen. Denne analysen vert eit grunnlag for å trekka grenser for lokalsentra og nær-sentra.

7.1 Granvin som lokalsamfunn

I kommuneplanen er det viktig å få trekt opp grensene for andre lokalsentra og nær-sentra. Særleg er dette viktig for Granvin sin del som no ikkje lenger vil vera eit kommunesenter. Kva servicefunksjonar skal liggja i Granvin? Dette er vurderingar som ein må gjera under denne delen av arbeidet med kommuneplanen. Granvin vil kunne stå fram som eit attraktivt nær-senter, der det er kort reisetid til kommunesenteret Voss. På sikt vil reiseavstanden frå Granvin til Bergen koma ned mot 1 time, noko som tilseier at ein kan bu i Granvin og ha jobb i Bergen. For nokon kan det å bu og leva i eit mindre lokalsamfunn vera mykje meir attraktiv enn det å bu i meir urbane strøk. Granvin har som mål å vera ei trivselsbygd der natur og kultur står i fokus. Det er grunnlaget for livskvalitet.

7.2 Voss som regionsenter

Voss er regionsenter for omliggjande nabokommunar. Voss, Vik og Aurland har eit formalisert samarbeid innan næringsutvikling, gjennom eit felles næringsfond. Voss samarbeider også med hardangerkommunane om felles renovasjonsselskap og felles legevakt. Det vart ikkje noko av eit kommunesamarbeid mellom Voss, Vik og Aurland. Uansett er Voss eit viktig regionsenter i vekst, noko som er også er sentralt for omliggjande kommunar som opplever nedgang i folketalet. Motsett kan også Voss dra vekslar på kvalitetane ein har i Sogn og i Hardanger, noko som tilseier at samarbeidet vil gå begge vegar.

8.0 Folketalsutvikling og demografi

Folketalet i Voss kommune har hatt ein relativt stabil auke dei siste 10 åra, frå 13 747 (3.kvartal 2007) til 14 572 (3.kvartal 2017). I Granvin har folketalet hatt ein liten nedgang frå 977 (3. kvartal 2007) til 930 (3.kvartal 2017). Samanlikna med fylket og landet har begge kommunane større prosentdel eldre over 80 år. Nye Voss vil likevel ikkje ha den same vekstraten i tal eldre over 80 år, som landet elles i perioden fram mot 2040.

Folketalsframskriving i Voss kommune, 2017-2040, basert på middels vekst (SSB 2016, MMMM)

Alder	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
0-5	991	982	977	989	1006	1012	1010	1015
6-12	1219	1244	1260	1268	1250	1279	1301	1300
13-15	566	557	550	535	579	557	568	578
16-19	748	757	757	767	717	764	753	778
20-29	1770	1786	1780	1764	1747	1730	1758	1768
30-39	1698	1760	1794	1819	1938	1933	1907	1913
40-49	1786	1768	1776	1751	1790	2019	2152	2166
50-59	1865	1852	1844	1867	1869	1784	1822	2035
60-69	1702	1736	1748	1767	1832	1807	1831	1763
70-79	1224	1254	1296	1336	1481	1576	1656	1648
80-89	738	731	737	732	751	941	1048	1156
90+	207	212	217	221	236	240	265	351
Totalt	14514	14639	14736	14816	15196	15642	16071	16471

Folketalet i Voss kommune viser ein jamn auke fram mot 2040. Den største auken i tal personar kjem i årsgruppa 70-79 år og 80-89 år.

Folketalsframskriving. Granvin herad, 2017-2040, basert på middels vekst (SSB 2016, MMMM)

Alder	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
0-5	48	51	57	57	55	51	49	48
6-12	57	51	55	58	68	70	68	65
13-15	33	35	29	24	25	31	31	30
16-19	48	48	47	47	32	36	42	41
20-29	121	115	105	98	93	80	77	86
30-39	90	91	106	116	113	96	93	87
40-49	90	89	83	84	100	116	119	107
50-59	128	127	131	127	104	89	101	117
60-69	145	145	136	137	133	127	103	89
70-79	92	92	99	103	116	118	114	114
80-89	50	51	50	46	54	70	82	87
90+	22	19	18	20	11	15	18	24
Totalt	924	914	916	917	904	899	897	895

Folketalet i Granvin herad viser ein relativt liten nedgang i perioden fram til 2040. Tendensen er at dei «yngre» årsgruppene har nedgang, medan det er ein auke i dei «eldste» årsgruppene.

Folketalsframskriving. «Nye Voss», 2017-2040, basert på middels vekst (SSB 2016, MMMM)

Alder	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
0-5	1039	1033	1034	1046	1061	1063	1059	1063
6-12	1276	1295	1315	1326	1318	1349	1369	1365
13-15	599	592	579	559	604	588	599	608
16-19	796	805	804	814	749	800	795	819
20-29	1891	1901	1885	1862	1840	1810	1835	1854
30-39	1788	1851	1900	1935	2051	2029	2000	2000
40-49	1876	1857	1859	1835	1890	2135	2271	2273
50-59	1993	1979	1975	1994	1973	1873	1923	2152
60-69	1847	1881	1884	1904	1965	1934	1934	1852
70-79	1316	1346	1395	1439	1597	1694	1770	1762
80-89	788	782	787	778	805	1011	1130	1243
90+	229	231	235	241	247	255	283	375
Totalt	15438	15553	15652	15733	16100	16541	16968	17366

Folketalet i «Nye Voss» viser ein jamn auke i perioden fram til 2040. Det er ein auke i dei fleste årsgruppene, rett nok med ein liten nedgang i årsgruppa 20-29 år. Den største auken i tal personar finn ein i årsgruppene 70-79 år, 80-89 år og 90+.

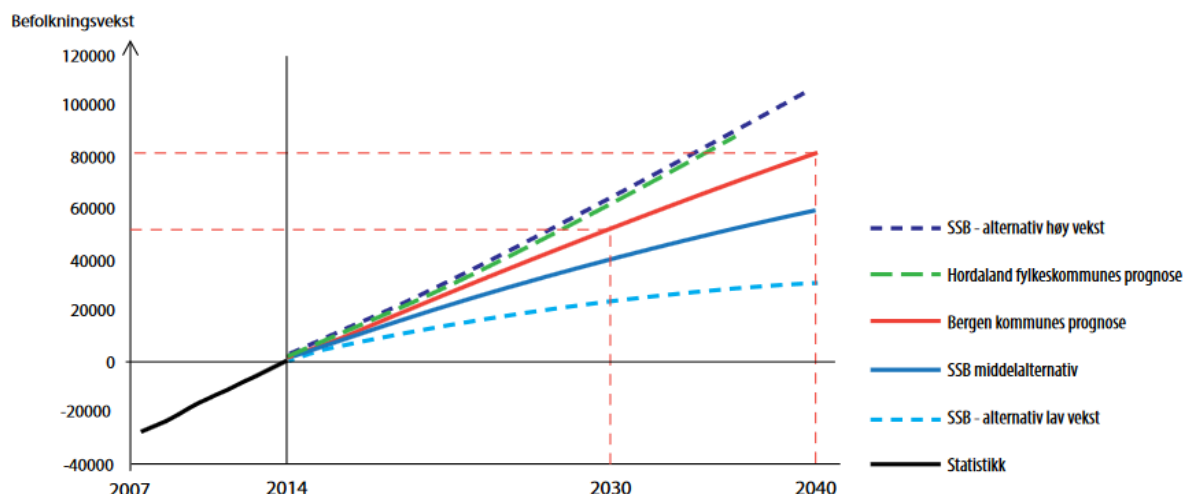
Flytting

Voss kommune har hatt positiv netto innflytting dei seinare åra. I Granvin svingar pendelen mellom positiv og negativ netto innflytting i same periode.

Kommune	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Voss kommune	65	7	76	104	160	46	108
Granvin herad	9	-9	-11	9	6	-7	5

Tabellen viser netto innflytting for dei to kommunane i perioden 2010-2016.

Folketilvekst i Bergen

Figur 1: Prognose for befolkningsvekst frem til 2040.

Figuren viser prognose for folketilveksten i Bergen kommune fram mot 2040. I Bergen kommune sin kommuneplan heiter det: «Vi må handtere veksten utan økende energibehov og ytterligere påvirkning på klima og miljø».

9.0 Særskilde tema som bør ha fokus ved denne kommuneplanen

9.1 Samfunnsdelen

Fokusområda i samfunnsdelen er lista opp i punkta under. Desse punkta skal vera utgangspunkt for ei nærare utgreiing i arbeidet med samfunnsdelen i kommuneplanen:

- Overordna: Visjon, verdiar, identitet og kulturbygging.
- Sosioøkonomiske faktorar og utvikling: demografi, – Innvandring, næringsstruktur, arbeidsstruktur internt i kommunane, pendling internt i regionen til/frå Bergen
- Strategiske val for den kommunale tenesteproduksjonen i framtida. Sjå eiga utgreiing under punkt 9.4 tenesteproduksjonen.
- Folketalsutvikling i det nye heradet med utgangspunkt i forventa folkevekst i Bergensområdet. Tilrettelegging med tanke på auka tilflytting. Bustadbygging/bustadbehov spesielt i sentrumsområdet.
- Senterstruktur
- Næringsutvikling – lokalisering og type
- Klimatilpassing/ beredskap - m.a. flaum og handtering av overflatevatn.
- Legga tilrette for det grønne skiftet. Det vil sei at den nye kommunen skal legga til rette for vekst og samfunnsutvikling som er innafor naturen sine tålegrenser. Meir konkret betyr det å produsera varer og tenester som gjev færre negative konsekvensar for klima og miljø, enn det som er tilfellet i dag
- Digitalisering. Digitalisering handlar om å bruka ny teknologi til å fornya, forenkla og forbetra. Ny og betre teknologi må takst i bruk for å effektivisera, forenkla og gjera tenestene meir pålitelege. Det er viktig at brukaren står i sentrum. Digitaliseringa kan og legga til rette for innovasjon og vekst, og vera med å auka produktiviteten i både privat og offentleg sektor.

9.2 Handlingsprogrammet

Handlingsprogrammet (4 år) er ein del av samfunnsdelen (12 år) i kommuneplanen, og skal konkretisera målsetjingane i kommuneplanen. Handlingsprogrammet gjeld i 4 år, og skal rullerast kvart år. Voss herad vil bli ein kommune med om lag 15 700 innbyggjarar.

Kommunen vil forvalta over 1 milliard kroner til den kommunale tenesteproduksjonen. Om lag 90% av denne ressursen utgjer tenester innan oppvekst og helse- og omsorg. I Arbeidet med handlingsprogrammet vert fokusområdet å vidareutvikla koplinga mellom dette og økonomiplan / årsbudsjett .

9.3 Arealdelen

Fokusområda i arealdelen er lista opp i punkta under. Desse punkta skal vera utgangspunkt for ei nærare utgreiing i arbeidet med arealdelen i kommuneplanen:

- Analyse av bustadbehov i sentrumsområdet.
- Senterstruktur
- Næringsareal
- Klimatilpassing/ beredskap - m.a. flaum og handtering av overflatevatn.
- Gjennomgang av gjeldande areal til bustad og fritidsbustader. Vurdera om areala framleis er aktuelle som areal i kommuneplanen.
- Gjennomgå areal til mottak av massar i samband med planlegging og oppstart av K5 ny bane/veg Arna-Voss.
- Kartleggja og verdisetja areal til friluftsområder.
- Samordning av kommunane sine føresegner og retningslinjer.

9.4 Tenesteproduksjonen

Dei to samarbeidskommunane skal no samordna tenesteproduksjonen sin til det beste for innbyggjarane i Nye Voss. Kommuneplanen skal syna mål og strategiar for den framtidige tenesteproduksjonen.

9.4.1 Helse- og omsorg

Granvin herad

I dag har helse- og omsorg i Granvin samordna sine tenester innanfor institusjon og heimetenester. Granvin har *ein* sjukeheim med 14 plassar. Dei har eige institusjonskjøkken.

Heradet har 22 omsorgsbustader og får 6 nye i 2018. I heimetenesta er det om lag 40 brukarar. Det er kort veg mellom dei ulike tenestene, og at det er lett å ta kontakt når det er behov for hjelp. Det vert også jobba bra tverrfagleg. Utfordringane er at oppgåvene er fordelt på få ressursar. Tenestene er sårbare, og fagmiljøet er lite. Arbeid med psykisk helse burde vore prioritert høgare. Legeteneste vert kjøpt frå Voss. Barnevernstenester vert kjøpt hjå Odda kommune. Det er NAV-partnerskap mellom stat og herad.

Kvalitet på tenestene må ha eit hovudfokus framover. Helsetilbodet må utviklast, og gje rett hjelp på rett stad. Brukarane vil i framtida stilla høgare krav til tenestene innan helse- og omsorg. Det kan føra til gap mellom forventning og tilbod. Informasjonsarbeid vert viktig for å synleggjera kva tenesteomfang ein faktisk kan yta, etter vedtekne kriterium.

På lengre sikt må det førebyggjande arbeidet ha høg prioritet. I ein stram økonomi er dette viktig. Vidare er einsemd ei sentral utfordring. Folk bur lengre heime åleine, og det vert viktig å skapa sosiale arenaer der eldre kan ha samkvem. Friviljug arbeid er ein ressurs som må takast i bruk i helse- og omsorgssektoren. Ny omsorgsteknologi må takast i bruk, og ein må finna balansen mellom teknologi og menneskelege ressursar. Ein treng begge deler.

Også fleire «yngre eldre» kan ha eit samansett sjukdomsbilete, og treng difor særskild hjelp. Her er førebyggjande arbeid viktig. Sjukeheimen som vart bygd i 2000 vil etter kvart trenga oppussing/opprusting. Fleire eldre vil kunna føra til auka press på institusjonsplass eller omsorgsbustad. Jobbar ein førebyggjande kan ein motverka dette behovet, om fleire kan bu lengre heime i alderdomen.

Voss kommune

Helse og omsorg i Voss kommune har om lag 415 årsverk, fordelt på sju verksemdsområder i tillegg til tildelingskontor og stab. Avdelinga gir tenester til alle aldersgrupper som har behov for kommunale helse-, sosiale- eller omsorgstenester. Dei største einingane er område Vest, Aust, Nord og Hagahaugen som omfattar sjukeheim med langtids- og korttidsplassar, heimeteneste og dagtilbod. Godt over halvparten av årsverka vert utøvd her. Avdeling for menneske med nedsett funksjonsevne omfattar mellom anna avlasting, omsorgsbustad, bufelleskap, dagtilbod og støttekontakteneste. Dette er også ei relativ stor verksemd med over 80 årsverk. Vidare har kommunalavdelinga tilbod for personar som har psykiske lidningar eller rusproblem, legetenester, legevakt, dagavdeling og fysio- og ergoterapitenester. Nav gir sosialtenester og er organisert som eit samarbeid mellom stat og kommune. Dei bistår ulike grupper ytingsmottakarar, og jobbar aktivt til at fleire får mogelegheit til å vera i arbeid og delta i samfunnet. Denne avdelinga har ca.10 årsverk.

Her er styrkar/svakheiter og moglegheiter/trugsmål i høve tenestene:

Styrkar	Svakheiter
• Høg fagkompetanse • Variert tenestetilbod • God dekningsgrad • Nær sjukehus • Friske og aktive innbyggjarar • Relativt god produktivitet • Kvardagsrehabilitering	• Vanskelig å rekruttera sjukepleiarar • Samhandlar ikkje optimalt mellom einingane • Alle jobbar ikkje mot same mål • Store avstandar • Stram kommuneøkonomi • Jobbar for lite førebyggjande • Prioriterer institusjonsdrift
Muligheiter	Truslar
• Regionsenter • Mange frivillige lag og org. Som kan bidra • Velferdsteknologi • Aktiv befolkning • Skape handlingsrom for utvikling gj.øk.styring • Leiarar som ynskjer å tenka nytt og forbetre • Kommunesamanslåing • Kortare reisetid til Bergen, auka rekrutteringsgrunnlag	• Høge forventningar frå brukarar og pårørande • Aukande tal brukarar • Fleire og eldre ressurskrevjande brukarar • Færre som tar utdanning i helsefag i Norge • Nye oppgåver og ansvar til kommunane

Generelt er det høg snittalder på faglært personell. Rekruttering vil vera ei utfordring i framtida. Dette krev at ein må tenkja nytt i høve forvaltning av ressursane, og ein må jobba meir førebyggjande.

På kort sikt er det utfordringar i høve volumet på helse- og omsorgstenester. I dag brukar allereie ein stor del av befolkninga helse- og omsorgstenester. Talet «yngre eldre» (67-79 år) vil auka framover til

2023, medan personar over 80 år vil vera stabilt. Det er auka etterspurnad frå yngre brukarar med stort behov for bistand og psykiske lidingar. Førebyggjande arbeid vil vera sentralt for å takle dette. Meir komplekse oppgåver fører til krav om auka utgifter og kapasitet. I utkantstrøk er infrastrukturen for kommunikasjon dårleg (breiband, mobilnett). Det kan gjera implementering av omsorgsteknologi vanskeleg.

På lengre sikt vil Voss få fleire i gruppa 80-80 år, noko som krev førebygging av tenestebehovet. Brukarane vil stilla høgare krav til tenestene i framtida, noko som kan føra til eit gap mellom forventning og tilbod. Dersom den uformelle omsorgstenesta (frå pårørande) vert svekka, kan dette føra til større press på kommunen. Kommunen må jobba med å oppretthalda og auka innsatsen frå frivillige i framtida.

9.4.2 Oppvekst

Granvin herad

Granvin herad har *ein* barnehage med tre avdelingar. Barnehagen har 55 plassar og har f.t. 41 born. I alt har Tueteigen barnehage 10,6 årsverk inkludert styrar. Barnehagen har eigen kompetanseplan, og ein kompetanseplan felles med Ulvik og Eidfjord. Nasjonale satsingar vert følgde. Det er også utvikla ein plan for overgang mellom barnehage og skule. Barnehagen har særskilt fokus på sosial kompetanse, og har i år som hovudmål: Barnehagen skal fremja vennskap og fellesskap.

På kort sikt treng barnehagen ei opprusting alternativ bygging av ny barnehage. Granvin herad har jobba med å få til eit oppvekstsenter. Dette er no lagt på is. I staden vurderer ein politisk komité opprusting av ny barnehage, eller bygging av ny. Tueteigen barnehage er gamal og treng oppgradering ut frå arbeidsmiljømessige krav og pedagogiske krav. På kort sikt vil barnetalet auka noko ut frå framskrivinga.

Granvin har *ein* barne- og ungdomsskule. Skulen har symjebasseng og idrettsbane knytta til anlegget. Deler av skulen inkludert symjebassenget vart rehabilitert i 2012/2013. Uteområdet har fått eit løft det siste året. Det har vore svingingar i elevtalet dei siste åra. I dag er det 90 elevar. Skulen vart fådelt etter 2012/2013, og er i dag 7-delt. Dette skuldast krav om nedskjeringar, og redusert elevtalt.

Læringsmiljøet er godt. Satsingsområde har i år vore «Vurdering for læring». Skulen er ein av få skular i landet som praktiserer 30 minutt lærarstyrt fysisk aktivitet kvar dag. Eit anna satsingsområde har vore digital dugleik.

Skulen er ein sentral plass i Granvin for aktivitetar på fritida. Bygdafolket støttar opp om skulen, og det er stor deltaking på ulike arrangement. Lag/organisasjonar nyttar skulen til sine aktivitetar. Både gymsal og symjebasseng er mykje nytta.

Ved skulen er elevtalet stabilt fram til 2040. Små kull i einskilde årsklassar vil på kort sikt føra til redusert tal elevar i ungdomsskulen. Kompetanse er sårbart i ein liten organisasjon. Skulen har satsa på *kompetanse for kvalitet*, noko som også vert viktig framover jf. kravet om minst 60 studiepoeng for basisfaga. Spørsmålet framover er kva som vil skje med ungdomsskulen. På kort sikt vert det førre elevar. Det kan opna for fleire elevar frå Voss, eller det kan opna for ei samling av elevane på Voss, i ein stor felles ungdomsskule. Framover vert det viktig å oppretthalda skulen som sentral møteplass i Granvin. Når Granvin ikkje lenger vert eigen kommune er dette ekstra viktig.

Voss kommune

Oppvekst i Voss kommune har til saman 8 kommunale barnehagar, og det vert gjeve tilskot til 10 private barnehagar. Det er til saman 780 born i dei 18 barnehagane. Voss har eiga barnevernstenesta, og yter hjelpetiltak til familiar gjennom Voss familiesenter. Kommunen har to heimar for einslege mindreårige i alderen 15-18 år.

Vidare har kommunen 10 grunnskular, 8 barnestegskular (1-7), 1 barne- og ungdomsskule 1-10, 1 ungdomsskule 8-10. Alle barnestegskulane har skulefritidsordning og leirskuletilbod. Samla er det 1790 elevar i skulen på Voss. Voss ungdomsskule er størst med 500 elevar. Den minste skulen har 36 elevar.

Helsestasjon- og skulehelsetenesta har helsesøster, lege, jordmor og psykolog. Tenesta jobbar førebyggjande. Vidare har oppvekst flyktningtenesta med ansvar for busetjing og introduksjonsordninga. Pedagogisk-psykologisk teneste (PPT) ligg til Voss kommune, og yter tenester etter opplæringslova. Andre kommunar kjøper tenesta hjå Voss kommune. Oppvekst har også ansvar for vaksenopplæringa etter opplæringslova til vaksne som har rett på slik opplæring. Oppvekst har i tillegg ein stab som sørvar eininga innafor personalfeltet og økonomiområde.

På kort sikt er utbetring av skulebygg nødvendig. I den nye læreplanen er digitale verkty eit viktig satsingsområde. Psykisk helse er ei utfordring for mange born og unge. Alle vaksne må ta ei oppdragar-og dannelsings-rolle som sikrar robuste unge, som kan takla liv sine til det beste for seg sjølv og samfunnet.

På lengre sikt vil det vera viktig å sikra rett kompetanse. Det kan bli vanskar med å rekruttera pedagogar både til skule og barnehage. Ein må sjå på barnehage – og skuleplassar i sentrum. Ny moderne ungdomsskule må vurderast. Vidare må modellar for samarbeid mellom det private og det offentlege vurderast. Det vert viktig å involvera seg i nærmiljøet kring barnehagar og skular.

9.4.3 Kultur- og fritid

Granvin herad

Dei siste åra har det vore arbeidd med fleire viktige saker for kulturlivet i Granvin. Kulturbanken er opna som folkebibliotek og lokale for lag og organisasjonar. Yrkesskulebygget er opna som aktivitetshus for ungdom, lag og organisasjonar. Granvin bygdemuseum har starta nye utbyggingsprosjekt, og det er utarbeidd vedlikehaldsplan for statleg sikra friluftsområde. Vidare vedtok heradet ny kulturminneplan i 2017.

I den nye kulturbanken i Granvin ligg heradet sitt hovudbibliotek. I tillegg er det eit skulebibliotek ved Granvin barne- og ungdomsskule. Kulturbanken er «mei rope». Granvin herad kjøper bibliotekkompetanse frå Ulvik herad tilsvarande 50%. I tillegg har Granvin herad eit eige bygdemuseum gjennom ein samarbeidsavtale med Hardanger og Voss museum. Formannskapet er eigarstyre, og museet inneheld 12 bygningar og 6 forskjellige samlingar. Museet vert drifta saman med lag og organisasjonar i Granvin. Vidare er «Elektrofagskulen» i Granvin no blitt eit aktivitetssenter for born og unge. Der er det treningssenter og folkehelseaktivitetar. I tillegg er det klubblokale for idrettslaget og ungdomsklubben. Det er ulike rom for kulturaktivitetar, og det er kjøkken.

Granvin herad har ei 50% stilling innafor barne- og ungdomsarbeidet. Denne er sekretær for ungdomsrådet, driftar ungdomsklubben og driv oppsøkjande ungdomsarbeid. Ungdomsklubben har eit tilbod 2 kveldar i veka. Av idrettsanlegg har Granvin herad ei kunstgrasbane ved barne- og ungdomsskulen. Anlegget er eigd og vert drifta av heradet. Vidare er det eit tur- og skisenter i Haugseåsen, som idrettslaget eig. Heradet betaler grunnleige og straum til anlegget. Granvin herad har og eit symjebasseng ved Granvin barne- og ungdomsskule. Anlegget er eigd og vert drifta av heradet. Granvin herad har to friluftsområde som er sikra med statlege midlar. Område rundt Granvin bygdemuseum og Grandane på Røynstrand. Det er utarbeidd ein vedlikehaldsplan for områda som er til godkjenning hjå Hordaland fylkeskommune. Prioriterte tiltak er; Vedlikehald gangbru frå Eide, (HMS tiltak), ny skjellsand til badestranda og vegljøs.

Utfordringar framover og forventningar til nytt herad:

- Granvin herad ynskjer å sikra bibliotekenesta (kulturbanken) som har status som modellbibliotek. Ynskjer at avtalen om kjøp av kompetanse vert overført til Voss herad.
- Ynskjer å vidareføra Granvin ungdomsråd for å skapa aktivitet og interesse i eiga bygd. Organisering under Voss ungdomsråd.
- Ynskjer å behalda Granvin ungdomsklubb. Viktig tiltak for ungdomane i Granvin.
- Avtalen Granvin herad har i høve til aktivitetshuset «Elektrofagskulen» må overførast frå Granvin herad til Voss herad.
- Fornyng av plan for idrett og friluftsliv, samt utarbeiding av kulturplan.

Voss kommune

Kommunalavdeling kultur og fritid i Voss kommune er samansett av kulturhus, kulturskule, bibliotek, ungdomsarbeid, idrett og folkehelse. I tillegg er det ein eigen stab.

Kulturhuset har kinodrift, konsertar, arrangement og konferanseverksemd som sine hovudområde. Dei står som utleigar av rom til bibliotek, kulturskule og vaksenopplæring.

Kulturskulen har ansvar for om lag 300 elevar innafor musikk, visuelle kunstfag, teater, dans og andre uttrykk. Kulturskulen har også ansvar for distriktsmusikarane.

Biblioteket driftar bokbussen, i tillegg til biblioteket i kulturhuset. Bokbussen vitjar alle barnehagar og skular utanom sentrum. I tillegg til vanleg bibliotekdrift arrangerer biblioteket føredrag, debattar, konsertar, teater m.m. Fleire av arrangementa er i samarbeid med lag og organisasjonar.

Ungdomsarbeidet har ansvar for drift av ungdomshuset og Gryto, i tillegg til utekontakt og ungdomsråd. Avdelinga har i tillegg ansvar for samordning av lokale kriminalførebyggjande tiltak (SLT) og edruskapsvern (skjenkesaker). Ungdomshuset og Gryto har eige styre, og rettar aktivitetane sine mot born og unge. Saman med utekontaktane driv dei førebyggjande arbeid.

Idrett og folkehelse har ansvar for koordinering inn mot idrettslag og idrettsråd, og forvaltning av tilskotsordningar til desse. Folkehelsearbeidet består i å ha løpande og skriftleg oversikt over helsetilstand og utfordringar. Folkehelsearbeidet rettar seg mykje inn mot planarbeid, og mindre mot tiltak ute i avdelingane.

Stab har ansvar for forvaltninga av kulturmidlar og utvikling av planar innan avdelinga. Sakshandsaming og personal- og økonomiarbeid.

På kort sikt vil det vera naturleg å rullera temaplan for kultur i samband med kommunesamanslåinga. Denne planen er styrande for arbeidet framover. Innbyggjarane på Voss har relativt gode levekår viser oversikta over helsetilstanden. Psykisk helse for born og unge er ei nasjonal satsing som også er relevant for Voss jf ung-dataundersøkinga. I så måte er det viktig å leggja tilrette for gode møteplassar for innbyggjarane.

Voss ungdomsråd skal sjå nærare på om det er grunnlag for å starta opp ungdommens heradsstyre på Voss. Granvin har eit ungdomsråd som fungerer godt. Ei utfordring vert å bevare engasjementet hjå ungdommen når samanslåinga kjem.

På lengre sikt bør ein ha fokus på folkehelsa. Det syner seg at grønne lunger er svært viktig i høve folk si fysiske og psykiske helse. Det er difor viktig at det ved planlegging av fortetting i sentrum, vert lagt til rette for grønne område i sentrum.

9.4.4 Teknisk tenester

Granvin herad

Det er ein fordel for Granvin herad å bli ein del av ein større kommune. Då får ein ta del i stordriftsfordeler, betre sakshandsamingskapasitet, betre kompetanse og harmonisering av avgiftene.

I Granvin er planane for infrastruktur gamle, og det er trong for å utarbeida ein hovudplan for veg, vatn, avlaup og kloakk. Heradet samarbeider med Voss kommune om ein tilstandsrapport for kommunale bygg. Granvin har store utgifter til kommunale vegar. For tida er det god tilgang til kommunale tomter. Heradet har ikkje ein miljø- og energiplan.

Utfordringar på kort og lang sikt er at det er knappheit på næringsareal. Vidare kolliderer næringsaktiviteten i sentrum med andre interesser. Granvin må kartlegga bruken av dagens næringsareal, samt areal som kan nyttast til næring. Det er aktuelt å sjå på samordning av areal i den nye kommunen, særleg for arealkrevjande verksemd. Heradet har elles eit større utmarksareal (Kyrkjeteigen), der den framtidige bruken er uavklart.

Vidare er det ynskjeleg med kartlegging av areal til reiselivsverksemd. Granvin har definert kommunesenteret i arealdelen, og har i det siste hatt fokus på planlegging i sentrum gjennom detaljregulering på Eide. Granvin må vera eit attraktivt og levande lokalsamfunn, og tilboda i sentrum må styrkast.

Det er gjennomført omfattande flaumsikring langs Granvinselva, i tillegg til at vegnettet er rusta opp dei seinaste åra. Men det står att mykje sikringsarbeid langs vegane, mellom anna

på FV 7. Granvin vil få utfordringar framover med flaum, skred og rasfare pga. klimaendringane. Overvassproblematikk ved springflo på Eide er ei utfordring. På sikt er det også behov for ei oppdatert kartlegging av det verna Granvinsvassdraget. Vidare er Granvin eit trafikalt knutepunkt i Hardanger, og bør ha godt utbygde lademoglegheiter for el-bil.

Voss kommune

I Voss kommune har driftsavdelinga ansvar for infrastruktur innan veg, vatn og avløp. Det omfattar både investering og drift. Bygg og eigedom for alle kommunale eigedomar; både drift og investering. Næringsavdelinga driv hovudsakleg med landbruksforvaltning, men har i tillegg ansvar for etablerarservice i samarbeid med Næringshagen på Voss. Dei har også kontakt mot Innovasjon Norge. Plan, oppmåling og byggesak har ansvar for plan og byggesak etter plan- og bygningsloven, vedlikehald av matrikkelen og produksjon av eigne reguleringsplanar. Branntenesta har ansvaret for brann- og redningsarbeid, beredskap og førebygging (feiling og tilsyn).

På kort sikt er utfordringane å få ny sentrumsplan vedteken. Vidare må ein samkøyra drift og vedlikehald av infrastruktur og bygningsmasse i Voss og Granvin. Å effektivisera drifta vert viktig, samt å kunna rekruttera og behalda medarbeidarane. Det er det aktuelt å vurdere ny brannstasjon som ein del av eit nytt beredskapssenter i kommunen. Kommunen si rolle i Myrkdalen må avklarast m.o.t. anlegg for vatn og avløp. I tillegg er det behov for å sjå på ny reservevasskjelda for Bømoen. Det er også relevant med vidare utvikling av næringsparken på Istad.

Det er mange utfordringar for tekniske tenester i Vossasamfunnet. Utvikling og fortetting i sentrum står sentralt. Klimaendringar er ei stor utfordring. Det vil påverka drift og vedlikehald av veg, nye flaumgrenser og restriksjonar på bygging langsmed vassdrag og utsette område for ras. Spreidd bustadbygging er utgiftsdrivande i høve drift og vedlikehald. Planar, VVA, skular, barnehagar og beredskap. Vidare er vedlikehald av ein aldrande bygningsmasse og utvida park- og idrettsanlegg ei utfordring. Også handtering av jordtippar i samband med alle typar utbyggingsføre mål er ei utfordring.

10. Organisering og prosess

10.1 Fellesnemnda

Fellesnemnda er styringsgruppe for arbeidet med kommuneplanen, og innstiller overfor nytt heradsstyre, som gjer endeleg vedtak om kommuneplanen i 2020. Det er viktig at arbeidet med kommuneplanen vert politisk forankra. Kommuneplanen er ein overordna plan som trekkjer opp dei lange linjene for kommunen, og som skal vera eit styringsverktøy for dei som skal gjennomføre tenesteproduksjonen. Fellesnemnda godkjenner planprogrammet og framlegg til kommuneplan 2020-2031, før den formelle handsaminga av kommuneplanen i 2020.

Fellesnemnda skal vera aktiv i planprosessen og haldast løpande orientert om framdrifta med kommuneplanen. Fellesnemnda skal ta del i dei prinsipielle spørsmåla, og elles koma

med avklaringar overfor arbeidsgruppene. I det daglege skal dei administrative gruppene stå for arbeidet. Oppsummeringa frå «Kafédialogen» i heradsstyra jf pkt. 10.2 skal vera fellesnemnda sitt politiske grunnlagsdokument for arbeidet.

10.2 Heradsstyra i dei to kommunane

Heradsstyra i dei to kommunane (saman med planutvala) skal gje uttale til planprogrammet, og framlegg til kommuneplan. Det vil skje i samband med den formelle høyringsprosessen for både planprogrammet og kommuneplanen. Etter at planprogrammet vert lagt ut på høyring, bør heradsstyra i begge samarbeidskommunane gjennomføre eit temamøte om kommuneplanen. Det kan gjennomførast som ein felles «kafédialog» for begge heradsstyra i eit dags-møte. Ein slik «kafédialog» er viktig for å forankra kommuneplanarbeidet politisk. Ein kan då ta utgangspunkt i dei fokusområda som planprogrammet trekkjer opp, og leggje desse til grunn for «kafédialogen». Dette arbeidet må summerast opp med eigne referat frå arbeidet med fokusområda. Denne oppsummeringa vil vera eit politisk grunnlagsdokument for arbeidet med kommuneplanen 2020-2031, og fellesnemnda vil fylgja opp dette nærare.

10.3 Arbeidsgrupper for arbeidet med kommuneplanen 2020-2031

Prosjektleiara for Nye Voss må ha hovudansvaret for den administrative framdrifta av prosjektet med ny kommuneplan. I det daglege må kommuneplankoordinator leia arbeidet. Det er viktig at begge samarbeidskommunane opplever seg som likeverdige partar i arbeidet, sjølv om kommunane også er ulike i areal, folketal og utfordringar. Inndelinga i arbeidsgrupper bør ta utgangspunkt i samfunnsdelen, handlingsprogrammet og arealdelen.

Arbeidsgruppe 1: Samfunnsdelen (12 år)

Samfunnsdelen vert svært viktig sidan to samarbeidskommunar no går saman til ein ny kommune. Arbeidet med samfunnsdelen vert eit viktig fundament for Nye Voss. Arbeidsgruppa for samfunnsdelen har sitt mandat frå fellesnemnda gjennom planprogrammet, og det grunnlagsdokumentet heradsstyra har utarbeidd, etter «kafédialogen». Arbeidsgruppa må greia ut fokusområda vidare fram til eit endeleg utkast til samfunnsdelen i kommuneplanen. Denne arbeidsgruppa må starta først, slik at samfunnsdelen dannar grunnlaget for handlingsprogrammet og arealdelen. I samansetjinga av arbeidsgruppa har ein sett til arbeidsgruppene som er etablerte for «Nye Voss», med noko justering.

Samansetjing av arbeidsgruppa for samfunnsdelen:

Leiar for arbeidsgruppe arkiv/IKT Torbjørn Titlestad – Voss kommune.

Leiar for arbeidsgruppe oppvekst Else-Berit Kyte – Voss kommune.

Leiar for arbeidsgruppe helse- og omsorg Kjersti Nordanger – Voss kommune.

Leiar for arbeidsgruppe teknisk Torbjørg Austrud – Voss kommune.

Leiar for arbeidsgruppe kultur Olav Seim – Granvin herad.

Rådmann i Granvin herad

Rådmann i Voss kommune

Prosjektleder for Nye Voss (Voss herad)

Frå administrasjonen: Kommuneplankoordinator Nye Voss og planleggar Granvin herad.

Arbeidsgruppa sine oppgåver:

Utgjeia desse fokusområda med utgangspunkt i planprogrammet og heradsstyra sitt grunnlagsdokument jf punkta 10.1 og 10.2.

- Overordna: Visjon, verdiar, identitet og kulturbygging.
- Sosioøkonomiske faktorar og utvikling: demografi, – Innvandring, næringsstruktur, arbeidsstruktur internt i kommunane, pendling internt i regionen til/frå Bergen
- Strategiske val for den kommunale tenesteproduksjonen i framtida.
- Folketalsutvikling i det nye heradet med utgangspunkt i forventta folkevekst i Bergensområdet. Tilrettelegging med tanke på auka tilflytting. Bustadbygging/bustadbehov spesielt i sentrumsområdet.
- Senterstruktur
- Næringsutvikling – lokalisering og type
- Klimatilpassing/ beredskap - m.a. flaum og handtering av overflatevatn.
- Legga tilrette for det grønne skiftet. Det vil sei at den nye kommunen skal legga til rette for vekst og samfunnsutvikling som er innafor naturen sine tålegrenser. Meir konkret betyr det å produsera varer og tenester som gjev færre negative konsekvensar for klima og miljø, enn det som er tilfellet i dag.
- Digitalisering. Digitalisering handlar om å bruka ny teknologi til å fornya, forenkla og forbetra. Ny og betre teknologi må takst i bruk for å effektivisera, forenkla og gjera tenestene meir pålitelege. Det er viktig at brukaren står i sentrum. Digitaliseringa kan og legga til rette for innovasjon og vekst, og vera med å auka produktiviteten i både privat og offentleg sektor.

Arbeidsgruppe 2: Handlingsprogrammet (4 år)

Arbeidsgruppa sine oppgåver:

Handlingsprogrammet er ein del av samfunnsdelen i kommuneplanen, og har eit 4 års perspektiv. Handlingsprogrammet skal konkretisera tiltaka i samfunnsdelen. Det er viktig at det er ei kopling mellom handlingsprogrammet og økonomiplanen med årsbudsjett. Det er viktig at arbeidsgruppa er samansett funksjonelt, og at god økonomikompetanse er sikra.

Samansetjing av arbeidsgruppa for handlingsprogrammet:

Rådmann – Voss kommune

Rådmann – Granvin herad

Økonomisjef- Granvin herad

Økonomisjef - Voss kommune

Prosjektleder Nye Voss (Voss herad)

Frå administrasjonen: Kommuneplankoordinator.

Arbeidsgruppe 3: Arealdelen (12 år)

Arbeidsgruppa sine oppgåver:

- Analyse av bustadbehov i sentrumsområdet.
- Senterstruktur
- Næringsareal
- Klimatilpassing/ beredskap - m.a. flaum og handtering av overflatevatn.
- Gjennomgang av gjeldande areal til bustad og fritidsbustader. Vurdera om areala framleis er aktuelle som areal i kommuneplanen.
- Gjennomgå areal til mottak av massar i samband med planlegging og start av K5 ny bane/veg Arna-Voss.
- Kartleggja og verdisetja areal til friluftsområder.
- Samordning av kommunane sine føresegner og retningslinjer.

Samansetjing av arbeidsgruppa for arealdelen:

Kommuneplankoordinator – representant administrasjon Nye Voss.

Plan- og miljøvernssjef - representant Voss kommune.

Kommunalsjef Voss kommune - representant Voss kommune

Planleggar Granvin herad - representant administrasjon Granvin herad

11. Framdriftsplan

Planprogrammet	Samfunnsdelen	Handlingsprogrammet	Arealdelen

Tiltak	Tidspunkt	Ansvar	
Planprogrammet vert lagt ut på høyring.	15.12.2017	Fellesnemnda.	
Høyringsperiode planprogrammet.	15.12.17-20.2.2018	Kommuneplankoordinator.	
Start for arbeidet med kommuneplan.	15.12.2017	Fellesnemnda.	
Opning for innspel til kommuneplanen.	02.01.2018	Kommuneplankoordinator.	
Start arbeidsgruppe samfunnsdelen	08.01.2018	Kommuneplankoordinator.	
«Kafédialog» for felles heradsstyremøte – samfunnsdelen.	15.01.2018	Ordførarane, kommuneplankoordinator.	
Uttale til planprogrammet i planutvala og heradsstyra i begge kommunar.	15.12.2017-15.2.2018	Ordførarane.	
Gjennomgang av innspel til planprogrammet.	15.2.2018-1.3.2018	Kommuneplankoordinator, plan- og miljøvernsjef Voss, og planleggar Granvin.	
Vedtak planprogrammet	Mars 2018	Fellesnemnda	
Arbeidsgruppa for samfunnsdelen held fram med sitt arbeid fram. Medverknad og dialog med relevante aktørar.	Januar – juni 2018	Arbeidsgruppa samfunnsdelen.	
Start for arbeidsgruppa for arealdelen	1.6 2018	Arbeidsgruppa arealdelen.	
Start for arbeidsgruppa for handlingsprogrammet.	15.8.2018	Arbeidsgruppa for handlingsprogrammet.	
Arbeid med handlingsprogram og arealdel held fram. Medverknad og dialog med relevante aktørar.	15.8-15.12.2018	Arbeidsgruppa for handlingsprogrammet og arealdelen.	
Opne kontordagar - kommuneplan. Ein dag i Granvin og ein dag på Voss.	30.8.2018 og 31.8.2018	Kommuneplankoordinator, planleggar Granvin.	

Møte i planforum	Mars 2019	Ordførarane, kommuneplankoordinator, plan- og miljøvernsjef Voss og planleggar Granvin.			
Framhald kommuneplan.	Mars 2019- juni 2019	Arbeidsgruppene			
Handsaming av framlegg til kommuneplan.	August 2019	Fellesnemnda.			
Høyring ny kommuneplan. Grenda-møter med presentasjon av planen.	1.9- 1.11.2019	Ordførarane, kommuneplankoordinator.			
Uttale til kommuneplan i planutvala og heradsstyra i begge kommunar.	1.9- 1.11.2019	Ordførarane.			
Ferdigstilling kommuneplan.	November 2019	Kommuneplankoordinator, plan- og miljøvernsjef Voss og planleggar Granvin.			
Handsaming av ny kommuneplan i fellesnemnda	Desember 2019	Fellesnemnda.			
Vedtak ny kommuneplan 2020-2031	Februar 2020	Voss heradsstyre			

12. Informasjon og medverknad

Det er lagt opp til å informera om arbeidet på heimsida til «Nye Voss» undervegs i prosessen. Også lokalmedia vil bli nytta i arbeidet. Det er også lagt opp til eigen kontordag om kommuneplanen, eventuelt fleire dagar om nødvendig.

Regionale myndigheiter vil bli nytta i arbeidet. Hordaland fylkeskommune og fylkesmannen er naturlege samarbeidspartnarar. Det vert møte med regionalt planforum undervegs i prosessen jf. framdriftsplan.

Ut over dette vil det vere dialog med innbyggjarar, organisasjonar og næringsliv. Barn og unge må bli høyrd i planarbeidet. Ungdomsråda vert naturleg partar i arbeidet med kommuneplanen.

13. Vedlegg

13.1 Verdivurdering og konsekvensvurdering av nye tiltak i kommuneplanen 2020-2031.

Verdivurdering

	Liten	Middels	Stor	Merknad
Naturverdiar og biologisk mangfald				
Friluftsliv /reiseliv				
Kulturminne og kulturmiljø				
Landskap				
Landbruk				

Konsekvensvurdering

Tema	Data-grunnlag	Verknad	Avbøtande tiltak, plankrav	Merknad
Ekstremvær				
Vind				
Flaum				
Grunnforhold				
Skred				
Eksplisivlager				
Olje/gasslager				
Transport av farleg gods				
Brannfareområde				
El- lev.				
Telenett				
Skule/barnehage				
Institusjon /sjukehus				
Kulturminne				
Natur og kulturlandskap				
Friluftsliv				
Landbruk				
Veg og jernbane				
Trafikktryggleik				
Forurensing				
Område for totalforsvaret				
Damanlegg				
Flyplass				
Vassforsyning				
Politi, brann, ambulanse, lege				
Sivilforsvar m.fl.				
Kommunale tenester / økonomi.				

13.2 Sjekkliste for nye tiltak i kommuneplanen 2020-2031

1. Natur

1.1 Ekstremvær(nedbør)

Ved ekstremvær (mykje nedbør på kort / over lengre tid), er det fare for at tiltaket kan bli påverka av elvar og bekkar ?

Vil tiltaket vera med på å auka faren for flaumskadar i nærområdet og for utgliding av jordmassar?

Krev tiltaket at ein konsulerer geolog?

1.2 Vind

Vil tiltaket medføra at utbyggingsområdet eller nærområda vert meir utsett for vindpåverking?

1.3 Flaum

Vil tiltaket medføra fare for flaum?

Er det flaumsonekart for området med aktuelt tiltak?

Vert det nødvendig med oppdatering av eksisterande flaumsonekart?

1.4 Grunnforhold

Er tiltaket tenkt gjennomført i område med leire eller fylitt-grunn? Vil tiltaket i så fall vera i eit område som kan rasa ut?

Bør ein i forkant av tiltaket ha vore i kontakt med geolog?

Er det behov for radon måling før ein tillèt bygging innan tiltaksgrensene?

1.5 Skred

Vil tiltaket medføra ein auka fare for skred (stein-, jord- eller snøskred) i området?

Har ein sjekka tiltaket opp mot skredkart frå NGU?

Er det behov for at geolog vurderer tiltaket ?

2. Verksemdar

2.1 Eksplosivlager

Vil tiltaket komma inn i områder der det er eksisterande eksplosivlager?

2.2 Olje- / gassanlegg

Vil tiltaket komma i konflikt med områder som er sett av til deponi / lager av oljeprodukt, petroleumsprodukt eller gass?

Vil tiltaket medføra ein auka fare for utslepp av olje, petroleum eller gass?

2.3 Transport av farleg gods

Vil tiltaket kunne medføre ein større sannsyn for uhell med transport av farleg gods på veg eller jernbane?

Vil tiltaket auka konsekvensane ved eit uhell med transport av farleg gods(m.o.t.. liv / helse, miljø eller økonomi)?

2.4 Brannfareområde

Vil tiltaket medføre ein auka brannfare / brannspreiing?

Har tiltaket tilrettelagt for tilkomstvegar for brannvesen samt sløkkevatn til dei?

2.5 El-leverandør

Krev tiltaket store endringar i kraftforsyningsnettet?

Er det fare for at eventuelle personar i tiltaksområde vert påverka av EMS¹?

2.6 Telenett

Krev tiltaket store utbyggingar innan telenettet²?

2.7 Skular / barnehagar

Vil tiltaket komma i konflikt med skulevegar?

Er trafikktryggleiken ivaretatt ?

Vert uteområda til skulane / barnehagane verta råka av tiltaket?

Vil tiltaket kunne medføre at ein får konflikt mellom industri og skule / barnehage?

Har tiltaket lagt naudsynt vekt på universell utforming ?

2.8 Institusjonar / sjukehus

Vil tiltaket kunne føra til uheldige konsekvensar for institusjonane / sjukehuset?

2.9 Tilgang til elektrisk forsyning

Vil tiltaket medføre vanskar med framføring av elektrisk forsyning?

3. Objekt

3.1 Kulturminne

Vil tiltaket få konsekvensar for registrerte kultur- og fornminne?

Er det trong for nærare undersøkingar?

3.2 Natur og kulturlandskap

¹ Elektromagnetisk ståling, stråling frå kraftleidningar i luft eller bakke

² Her må ein ta hensyn til både fast huselefon og mobiltelfon

Vil tiltaket medføra vesentlege endringar i landskapsbiletet (gjeld og tettstader)?
Vil større "urørte" naturområde bli påverka?
Vil tiltaket medføra bruksendring av areal?
Er det utarbeida forslag til avbøtande tiltak?
Er alternative løysingar vurdert?

Verna område / spesielle naturfaglege område eller førekomstar.

Vil tiltaket få konsekvensar for verna område eller andre spesielle geologiske, botanisk eller zoologiske førekomstar?

Biologisk mangfald.

Vil tiltaket kunne få konsekvensar for ulike plante-, fugle- eller dyreartar ?
Vil tiltaket få konsekvensar for fisk ?

Vassdrag, strandsone.

Vil tiltaket medføra inngrep eller ureining i vassdraget eller strandsone.
Vil tiltaket medføra auka erosjon eller flaumfare?
Vil tiltaket medføra bruksendring?
Er tiltaket i samsvar med vassbruksplan og plan for differensiert forvaltning av vassdrag i Voss kommune?
Vil tiltaket påverka kvaliteten på badevatn?

Naturressursar.

Medfører tiltaket at naturressursar (mineral og miljøressursar) får ein kvalitetstilpassa, og miljømessigt forsvarleg bruk ?

3.3 Friluftsliv

Vil tiltaket ha konsekvensar for tilgang og kvalitet på ulike friluftsliv-aktivitetar (turveggar, badeplassar, utøving av jakt og fiske o.s.v.)?
Vil tiltaket ha direkte eller indirekte innverknad på folkehelsa?

Nærmiljø, leik og friområde.

Vil grøntområde eller tilkomst til grøntområde i bu- eller skulemiljø bli redusert eller få for-ringa kvalitet?
Vil tiltaket medføra bruksendring av areal?
Er tiltaket i samsvar med rikspolitiske retningslinjer for å ivareta barn og unge sine interesser i planlegginga?
Har tiltaket lagt naudsynt vekt på universell utforming ?
Vil tiltaket ha direkte eller indirekte innverknad på helsa?

3.4 Landbruk

Vil dyrka mark endra planstatus ?

Vil innmarksbeite el utmarksbeite endre planstatus ?

Vil skogbruksareal endra planstatus ?

Vil endra planstatus medføre driftsulemper for landbruket ?

Vil endra planstatus påverke landbruket sine moglegheiter til næringsutvikling ?

3.5 Veg og jernbane

Vil ny eller utvida arealbruk medføre auka trong for tilkomst på det eksisterande offentlige vegnettet eller auka bruk av eksisterande planovergang med jernbanen ?

Vil ny eller utvida arealbruk langs jernbanen medføre driftsproblem eller hindre vidare utvikling av denne ?

3.6 Trafikktryggleik

Vil tiltaket medføra auka fare for trafikkulukker ?

3.7 Forureining

Luft.

Vil tiltaket ha konsekvensar for luftkvalitet (auka utslepp av miljøskadelege gassar, støv)?

Vil tiltaket ha direkte eller indirekte innverknad på helsa?

Støy.

Vil tiltaket medføra periodevis eller konstant auka støy?

Vil gjeldande grenseverdiar for støy verta overhaldne?

Vil tiltaket ha direkte eller indirekte innverknad på helsa?

Utslepp.

Vil tiltaket medføra utslepp av miljøskadelege stoff til luft, jord eller vassdrag?

Vil tiltaket ha direkte eller indirekte innverknad på helsa ?

Vil tiltaket liggja på ureina grunn ?

Stråling, elektromagnetiske felt.

Vil tiltaket medføra helseskadelege tilhøve i form av radioaktiv stråling, radon?

Vil tiltaket kunne medføra helseskadelege tilhøve ved at det oppstår elektromagnetiske felt (kraftleidningar)?

Avfall

Vil tiltaket medføra at det oppstår avfall og vil dette verta handtert etter gjeldande lover og forskrifter ?

Transportarbeid

Vil tiltaket medføra auka transportarbeid?

Kan deler av transportarbeidet overførast til kollektiv transport eller gang- og sykkelvegtransport ?

Er tiltaket i samsvar med rikspolitiske retningslinjer for samordna areal og transportplanlegging ?

3.8 Område / objekt som er særleg viktig for totalforsvaret

Vil tiltaket medføra konsekvensar for interessene til totalforsvaret?

Er det trong for dialog med totalforsvaret?

4. Infrastruktur

4.1 Damanlegg

Vil tiltaket få innverknad på regulerte dammar og vassdrag?

Vil regulerte vassdrag sette avgrensingar for tiltaket?

4.2 Flyplass

Vil tiltaket få innverknaden på aktiviteten for flyplassen?

4.4 Veg

Vil tiltaket føre til at eksisterande avkøyrslar, gang- og sykkelveggar eller bilveggar vert meir utsett for ulukker?

Er det tilrettelagt for gode stiar el. gang og sykkelveggar frå utbyggingsområdet og til tilgrensande areal ?

4.5 Jernbane

Medfører tiltaket bruk av eksisterande planovergang og kva følger får dette ?

Ligg tiltaket nær jernbane og bør det setjast krav om reguleringsplan for å vurdere ev. konsekvensar ?

4.6.1 Vassforsyning

Vil tiltaket medføra ein auka sannsyn for forureining i drikkevasskjeldene?

Vil tiltaket ha konsekvensar for drikkevatt (grunnvatt, overflatevatt eller private brønner)?

Vil gjeldande grenseverdier for drikkevatt verte overhalde ?

5. Ressursar

5.1 **Politi / brann / ambulanse / lege**

Vil tiltaket medføra at utrykkings-etatane må endra sine prosedyrar for innsats og mannskapsstyrke?

5.2 **Sivilforsvar / røde kors / mfl.**

Vil tiltaket medføra meiroppgåver til desse ressursgruppene?

5.3 **Kommunale tenester / økonomi**

Vil tiltaket medføre auka trong for kommunale tenester og økonomi?

13.3 Opplegg for ROS- analyse

MAL ROS-ANALYSE for REGULERINGSPLANAR

Voss kommune sine akseptkriterium

Voss kommune definerer sitt akseptkriterium som fylgjande:

Dei analyseområda som fell inn under grøn risikoklasse, i ROS-analysa er å sjå på som akseptable.

Dei som vert raude er i utgangspunktet uakseptabel risiko og det må gjennomførast risikoreduserande tiltak i form av førebygging eller skadebøting.

Dei i gult område må gjennom ein kost- nyttevurdering før ein avgjer om risikoen er akseptabel.

Risiko verdi:

	Akseptabel
	Skal vurderast
	Uakseptabel risiko

LIV OG HELSE

s	Særs sannsynleg Skjer oftare enn kvart 20 år					
a	Mykje sannsynleg Skjer ein gong kvart 20-100 år.					
n	Sannsynleg Skjer ein gong kvart 100 -200 år.					
s	Mindre sannsynleg Skjer ein gong kvart 200 -1000 år.					
n	Lite sannsynleg Skjer ein gong kvart 1000 -5000 år.					
	Usannsynleg Skjer sjeldnare enn kvart 5000 år.					
	Ubetydeleg Personskader kan forekomme.	Liten Mindre skadar som treng medisinsk handsaming.	Ein viss fare Fare for alvorlige personskadar, fleire mindre personskadar.	Alvorleg Inntil 1 død, og/eller fare for alvorlig skadde personar.	Kritisk 1-5 døde, og/eller fleire alvorlig skadde / sjuke.	Katastrofalt Fleire enn 5 døde, og/eller fleire enn 10 alvorlig skadde/sjuke.
konsekvens						

YTRE MILJØ

s a n n s y n	Særs sannsynleg Skjer oftare enn kvart 20 år						
	Mykje sannsynleg Skjer ein gong kvart 20-100 år.						
	Sannsynleg Skjer ein gong kvart 100-200 år.						
	Mindre sannsynleg Skjer ein gong kvart 200-1000 år.						
	Lite sannsynleg Skjer ein gong kvart 1000 -5000 år.						
	Usannsynleg Skjer sjeldnare enn kvart 5000 år.						
		Ubetydeleg Få eller ingen skade på miljø.	Liten Mindre skadar på miljø, men som naturen sjølv utbetrar på kort tid.	Ein viss fare Moderate skadar på miljø, eller skadar som krev mindre tiltak.	Alvorleg Store og alvorlege miljøskader som det vil ta tid å utbetre	Kritisk Omfattane langvarige miljøskadar som krev større tiltak.	Katastrofalt Varig skade på miljø av stort omfang
konsekvens							

MATERIELLE VERDIAR

s a n n s y n	Særs sannsynleg Skjer oftare enn kvart 20 år						
	Mykje sannsynleg Skjer ein gong kvart 20-100 år.						
	Sannsynleg Skjer ein gong kvart 100 -200 år.						
	Mindre sannsynleg Skjer ein gong kvart 200 -1000 år.						
	Lite sannsynleg Skjer ein gong kvart 1000 -5000 år.						
	Usannsynleg Skjer sjeldnare enn kvart 5000 år.						
		Ubetydeleg Skadar for inntil kr 100.000 Produksjonstans < 1 uke	Liten Skadar mellom kr 100.000 –1mill Produksjonstans < 1 mnd	Ein viss fare Skadar mellom kr 1 mill-10 mill. Produksjonstans >1 mnd	Alvorleg Skadar mellom kr 10mill-100mill Produksjonstas > 3 mnd	Kritisk Skadar mellom kr 100 mill-500mill. Produksjonstas > 1 år	Katastrofalt Skadar for meir enn kr 500 mill. Varig produksjonstans
konsekvens							

Naturbasert sårbarheit				
Uønska hending/forhold	Potensiell risiko for:			Merknad
	Menneske	Miljø	Økonomi	
Ekstremvær www.met.no				
Sterk vind				
Store nedbørmengder				
Store snømengder				
Anna				
Flaumfare www.nve.no				
Flaum i elvar / bekkar				
Flaum i vassdrag/ innsjøar				
Overvasshandtering				
Springflod / stormflod				
Historisk flomnivå				
Anna				
Skredfare www.skrednett.no				
Kvikkleireskred				
Lausmasseskred				
Is – og snøskred				
Steinras, steinsprang				
Historiske hendingar				
Anna				
Byggegrunn www.ngu.no				
Setningar				
Utglidningar				
Radon				
Anna				

Plante og dyreliv www.dnr.no				
Planter				
Dyr				
Fuglar				
Anna				
Andre uønska hendingar				
Skog- og vegetasjonsbrann				
Jordskjelv				
Anna				

Verksemdsbasert sårbarheit				
Uønska hending/forhold	Potensiell risiko for:			Merknad
	Menneske	Miljø	Økonomi	
Brann/eksplosjon				
Brannfare				
Ekspløsjonsfare				
Anna				
Energitransport				
Høgspenn				
Lågspenn				
Gass				
Anna				
Forureina vatn				
Drikkevasskjelde				
Badevatn, fiskevatn, vassdrag o.l.				
Nedbørsfelt				
Grunnvassnivå				
Anna				

Forureining – grunn www.sft.no				
Kjemikalieutslepp				
Anna				
Forureining - luft				
Støv/partiklar/røyk				
Støy				
Lukt				
Anna				
Friluftsliv og tilgjenge til sjø www.hordaland.no				
Fri ferdsel langs sjø				
Friluftsliv				
Anna				
Andre uønska hendingar				
Anna				

Sårbarheit knytt til infrastruktur				
Uønska hending/ forhold	Potensiell risiko for:			Merknad
	Menneske	Miljø	Økonomi	
Trafikkfare www.vegvesen.no				
Trafikkulykker på veg				
Anna				
Forureining www.sft.no				
Støv/partiklar				
Støy				
Lukt				
Utslepp/ kjemikalier				
Anna				

Ulukker på nærliggjande vegar/transportåre www.vegvesen.no				
Veg				
Sjø				
Luft				
Anna				
Andre uønska hendingar				
Anna				

13.4 Planoversikt over gjeldande planar for Voss kommune

(K= kommuneplan, T= temaplan.)

Plan	Plantype	Periode	Vedteken
Hovudplan for avløp og vassmiljø 2016-2026	T	2016-2025	2016
Strategi for helse og omsorg		2016- 2025	2015
Strategisk næringsplan for Voss kommune	T	2015-2018	2015
Økonomiplan		2018-2021	2017
Kommuneplanen, samfunn og arealdelen	K	2015-2026	2015
Plan for hovudvegnett for sykkel i Voss sentrum			2015
Kulturplan for Voss kommune	T	2015-2025	2015
Plan for idrett og friluftsliv	T	2014-2017	2014
Hovudplan for skogsvegar	T	2013-2025	2014
Utviklingsplan «den gode barnehage»	T	2014-2017	2014
Beredskapsplan for Voss kommune	T		2014 (adm.)
Utviklingsplan «Betre læringsmiljø for skulane»	T	2013-2016	2013
Fysioterapiplan	T		2013
Viltet i Voss	T		2013
Ruspolitisk handlingsplan	K	2012 - 2016	2012
Trafikksikringsplan for Voss	T	2012-2015	2012
Temaplan for omsorgstenestene	T		2011
Kommunedelplan for Myrkdalen	K		2010
Energi og klimaplan for Voss kommune	K	2018-2021	2017 (2018)
Kommunedelplan Bavallen	K		2007
Smittevernsplan for Voss	T		2005
Plan for helsemessig og sosial beredskap	T		2005
Kommunedelplan for kulturminne i Voss	K	2004-2007	2004
Handlingsplan for forvaltning av fiskeressursane	T	2004-2007	2004
Plan for Voss kulturskule	T	2002-2007	2001
Hovudplan for vassforsyning			2001

13.5 Planoversikt over gjeldande planar Granvin herad

Plan		Periode	Vedteken
Kommuneplan	K		
Kommuneplan samfunnsdel	K	2005-2017	2005
Kommuneplan arealdel	K	2015-2025	2015
Handlingsdel/økonomiplan	K	2017-2020	2017
Kommunedelplanar			
KDP Anlegg og område for idrett og friluftsliv	K	2010-2013	2010
KDP Næring	K	2007-2010	2006
KDP Miljø og energiplan	K	2009-2013	2009
KDP Trafikksikringsplan for Granvin herad	K	2002-2015	2002
KDP Hovudplan for vassforsyning	K	1999	
KDP for avfall	K	2006-2009	2005
KDP for kulturminne	K	2017-2027	2017
KDP for hytter i Olastølsområdet og Folkedalsfjellet	K	1999	1999
Temaplanar			
Hovudplan veg	T	2003	2003
Bustadplan	T	2012-2015	2012
Strategisk næringsplan	T	2000	2000
Landbruksplan for Granvin	T	2004-2008	2004
Lønspolitisk plan	T	2015	2015
Helse- og omsorg			
Pleie og omsorgsplan	T	2009-2013	2009
Rehabiliteringsplan	T	2014	2014
Alkoholpolitisk handlingsplan	T	2016-2020	2016
Ruspolitisk handlingsplan	T	2011-2015	2011
Opptappingsplan for psykisk helse	T	2007-2010	2007

Smittevernsplan	T	2015-2018	2015
Plan for helsemessig og sosial beredskap i Ulvik og Granvin	T	2012	2012
Skule og barnehage			
Verksemdplan Skulen	T	2016-2017	2016
Plan for kompetanseutvikling i skulen	T	2013-2016	2013
Lokal læreplan for skulen	T		
Verksemdplan Barnehage	T	2013-2017	
System for kvalitet i grunnskulen		2016-2019	
Risiko, sårbarheit og beredskap			
Overordna Beredskapsplan og ROS	T	2017	2017
Flaumsikring, tiltaksplan - NVE	T	2009/2014	2014
Plan for kommunal kriseleiing i Granvin	T	2012	